

ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ว่าด้วยการส่งเสริมและการจัดสวัสดิการสำหรับปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่เป็นการสมควรให้การยกย่องและเชิดชูเกียรติแก่ผู้ทรงภูมิปัญญาด้านการเกษตรในสาขาต่าง ๆ ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณความดี มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์สมควรเป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ให้ได้รับการดูแลด้านสวัสดิการและสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถสู่สังคม โดยเป็นการดำเนินการตามแนวนโยบายแห่งรัฐ ด้านการรักษาและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย เพื่อการพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการส่งเสริมและการจัดสวัสดิการสำหรับปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“เงินอุดหนุน” หมายความว่า เงินงบประมาณหรือเงินที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับจากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในหมวดเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อจ่ายสนับสนุนในโครงการจัดสวัสดิการแก่ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

“ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน” หมายความว่า บุคคลที่คณะกรรมการส่งเสริมปราชญ์เกษตรของแผ่นดินประกาศแต่งตั้ง เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

“สวัสดิการ” หมายความว่า เงินที่จ่ายให้เป็นสวัสดิการแก่ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ตามระเบียบนี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ข้อ ๔ ให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๒

คณะกรรมการ

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน คณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่

(๓.๑) อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

(๓.๒) อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

(๓.๓) อธิบดีกรมการข้าว

(๓.๔) อธิบดีกรมปศุสัตว์

(๓.๕) เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๓.๖) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

(๓.๗) เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๓.๘) อธิบดีกรมบัญชีกลาง

(๓.๙) เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม

(๓.๑๐) เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

(๓.๑๑) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

(๓.๑๒) อธิบดีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(๓.๑๓) อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ

มั่นคงของมนุษย์

(๔) กรรมการผู้ทรงภูมิปัญญาและประสบการณ์ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ประสบการณ์ ภูมิปัญญา ความเชี่ยวชาญ เป็นที่ยอมรับในภาคการเกษตร จำนวนไม่เกิน ๔ คน

ให้ผู้อำนวยความสะดวกสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยความสะดวกส่วนโครงการพิเศษ สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๖ กรรมการตามข้อ ๕ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี นับตั้งแต่วันที่เข้ารับแต่งตั้ง และกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการตามข้อ ๕ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ หรือในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการตามข้อ ๕ (๔) เพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการอื่นยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน หรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการตามข้อ ๕ (๔) ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว และหากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการตามข้อ ๕ (๔) แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามข้อ ๕ (๔) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามข้อ ๕ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) รัฐมนตรีให้ออก
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเพราะกระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อ ๘ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) แต่งตั้งและถอดถอนปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
 - (๒) พิจารณากำหนดนโยบายส่งเสริม และเชิดชูเกียรติปราชญ์เกษตรของแผ่นดินให้เป็นที่ประจักษ์ รวมทั้งให้ความเห็นชอบจัดสวัสดิการให้แก่ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
 - (๓) กำหนดแนวทาง และวิธีการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนและสร้างโอกาสให้แก่ปราชญ์เกษตรของแผ่นดินในการนำองค์ความรู้และประสบการณ์ของปราชญ์เกษตรของแผ่นดินเผยแพร่สู่สังคม
 - (๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการใช้จ่ายเงินสวัสดิการปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
 - (๕) เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ หรือบุคคลที่จะเป็นประโยชน์เข้าร่วมประชุมหารือเพื่อชี้แจงและให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม
- (๖) แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานได้ตามความจำเป็น
- (๗) ออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการอื่นใดให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๓

การดำเนินงาน

ข้อ ๑๐ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการ
- (๒) ปฏิบัติงานตามนโยบายและมติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) จัดทำคำขอและตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานจัดสวัสดิการสำหรับปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
- (๔) ดำเนินการจัดทำองค์ความรู้และประสบการณ์ของปราชญ์เกษตรของแผ่นดินเพื่อเผยแพร่สู่สังคม
- (๕) สนับสนุนและสร้างโอกาสแก่ปราชญ์เกษตรของแผ่นดินในการถ่ายทอดและขยายผลองค์ความรู้และประสบการณ์ปราชญ์เกษตรของแผ่นดินสู่สังคม

- (๖) จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินสวัสดิการประจำปีเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- (๗) ออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบนี้
- (๘) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินงานสนับสนุนการจัดสวัสดิการแก่ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน รวมทั้งการเผยแพร่องค์ความรู้ และประสบการณ์ของปราชญ์เกษตรของแผ่นดินในรูปแบบต่าง ๆ สู่สังคม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของระเบียบนี้

หมวด ๔

ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

ข้อ ๑๒ ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน มี ๔ สาขา ดังนี้

(๑) ปราชญ์เกษตรผู้ทรงภูมิปัญญาและมีคุณูปการต่อภาคการเกษตรไทย หมายความว่า ผู้ที่มีคุณูปการ สร้างสรรค์องค์ความรู้ ประสบการณ์ ผลงาน ภาคการเกษตร และที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เป็นที่ประจักษ์ ซึ่งได้รับการยอมรับและนำไปเผยแพร่ สื่อสาร ขยายผลจนเกิดประโยชน์อย่างอื่น ต่อภาคการเกษตรไทยอย่างโดดเด่นระดับประเทศ ทั้งเป็นผู้มีชีวประวัติและวิถีชีวิตที่มีคุณธรรม มีความเอื้อเพื่อเกื้อกูลสังคม

(๒) ปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง หมายความว่า เกษตรกรผู้มีภูมิปัญญา สร้างสรรค์ และพัฒนาเป็นต้นแบบรูปธรรมการใช้เศรษฐกิจพอเพียงภาคการเกษตร เป็นที่ประจักษ์ได้รับการยอมรับและนำไปเผยแพร่ สื่อสาร ขยายผลจนเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อภาคการเกษตรไทยอย่างโดดเด่นระดับประเทศ ทั้งเป็นผู้มีชีวประวัติและวิถีชีวิตที่มีคุณธรรม มีความเอื้อเพื่อเกื้อกูลสังคม

(๓) ปราชญ์เกษตรดีเด่น หมายความว่า เกษตรกรผู้มีความเชี่ยวชาญ และสร้างสรรค์พัฒนา ผลงานการเกษตร นวัตกรรมเกษตรและเทคโนโลยีการเกษตรในสาขาพืช สัตว์ ประมง อันเป็นประโยชน์ต่อสังคม ดีเด่นอย่างยิ่ง เป็นที่ประจักษ์ได้รับการยอมรับและนำไปเผยแพร่ สื่อสาร ขยายผลจนเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อภาคการเกษตรไทยอย่างโดดเด่นระดับประเทศ ทั้งเป็นผู้มีชีวประวัติ และวิถีชีวิตที่มีคุณธรรม มีความเอื้อเพื่อเกื้อกูลสังคม

(๔) ปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่าย หมายความว่า ผู้นำชุมชน และเครือข่าย ที่มีผลงานสร้างสรรค์ พัฒนาสังคมการเกษตร ทั้งระดับสังคมและเครือข่ายเป็นที่ประจักษ์ได้รับการยอมรับและนำไปเผยแพร่ สื่อสาร ขยายผลจนเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อภาคการเกษตรไทยอย่างโดดเด่นระดับประเทศ ทั้งเป็นผู้มีชีวประวัติและวิถีชีวิตที่มีคุณธรรม มีความเอื้อเพื่อเกื้อกูลสังคม

ข้อ ๑๓ คุณสมบัติปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน มีดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เคยมีความประพฤติเสื่อมเสีย

(๓) เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และผลงานเกี่ยวกับด้านการเกษตรอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม

(๔) เป็นผู้ที่มีประวัติและวิถีชีวิตที่มีคุณธรรมมีความเอื้อเพื่อเกื้อกูล

(๕) เป็นแบบอย่างด้านการประพฤติปฏิบัติอยู่ในหลักศาสนา และครรลองแห่งวัฒนธรรมไทย

(๖) เป็นผู้ที่มีจิตใจและการประพฤติที่แสดงถึงการอุทิศตน เวลา ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ต่อเกษตรกร แวดวงการเกษตรในชุมชน หน่วยงานราชการ และประชาชนทั่วไป

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสรรหา คณะหนึ่ง ทำหน้าที่ดำเนินการสรรหาปราชญ์เกษตรของแผ่นดินในสาขาต่าง ๆ เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้ง ประกอบด้วย

(๑) รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้แทน เป็นอนุกรรมการ

(๓) อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้แทน เป็นอนุกรรมการ

(๔) อธิบดีกรมปศุสัตว์ หรือผู้แทน เป็นอนุกรรมการ

(๕) อธิบดีกรมประมง หรือผู้แทน เป็นอนุกรรมการ

(๖) อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน หรือผู้แทน เป็นอนุกรรมการ

(๗) เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้แทน เป็นอนุกรรมการ

(๘) ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร และเกษตรกรรมยั่งยืน สป.กษ. เป็นอนุกรรมการ

(๙) ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สป.กษ. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

(๑๐) ผู้อำนวยการส่วนโครงการพิเศษ เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สป.กษ.

ข้อ ๑๕ การประชุมของคณะกรรมการสรรหา หรือคณะกรรมการอื่นที่คณะกรรมการแต่งตั้ง ให้นำเอาความในข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๖ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๗ บุคคลผู้เข้าขายเป็นผู้มีผลงานที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน และมีสิทธิได้รับสวัสดิการตามระเบียบนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการ

หมวด ๕

การเงินและบัญชี

ข้อ ๑๘ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในหมวดเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสนับสนุนในการดำเนินงานโครงการ จัดสวัสดิการแก่ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

ข้อ ๑๙ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดสรรเงินอุดหนุน เพื่อจ่ายในการดำเนินโครงการจัดสวัสดิการแก่ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

ให้มูลนิธิที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับรองหรือจัดตั้งขึ้น เสนอแผนงานและงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการปราชญ์เกษตรของแผ่นดินเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๒๐ การใช้จ่ายเงินอุดหนุนให้จ่ายได้ตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๒๐.๑ เชิดชูเกียรติปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

๒๐.๒ จัดสวัสดิการแก่ปราชญ์เกษตรของแผ่นดินในรูปแบบต่าง ๆ

๒๐.๓ จัดทำองค์ความรู้และประสบการณ์ปราชญ์เกษตรของแผ่นดินเพื่อเผยแพร่

สู่สังคม

๒๐.๔ สนับสนุนและสร้างโอกาสแก่ปราชญ์เกษตรของแผ่นดินในการเผยแพร่องค์ความรู้และประสบการณ์

ข้อ ๒๑ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคาร ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารพาณิชย์ตามที่กระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ เรียกว่า “บัญชีโครงการปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน” เพื่อโอนให้แก่มูลนิธิสำหรับใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

ข้อ ๒๒ การใช้จ่ายเงินตามโครงการจัดสวัสดิการปราชญ์เกษตรของแผ่นดินให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด

ข้อ ๒๓ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ติดตามและควบคุมการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินตามโครงการให้คณะกรรมการทราบ ภายในวันที่ ๒๕ ของเดือนถัดไป

ข้อ ๒๔ ให้มูลนิธิที่ดำเนินโครงการจัดสวัสดิการปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน และรายงานการใช้จ่ายเงินที่เกี่ยวข้องกับโครงการจัดสวัสดิการปราชญ์เกษตรของแผ่นดินให้คณะกรรมการทราบเป็นประจำทุกปี

ข้อ ๒๕ ค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการตามระเบียบนี้ นอกจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ใช้จ่ายจากงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์